

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kansallisen vesihuoltouudistuksen viso ja toimeenpano-ohjelman luonnos**TRE:7386/11.03.00/2020****Lisätietoja päätöksestä**

Johdon assistentti Katri Naulo, puh. 040 801 6003, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Valmistelijan yhteystiedot

Terveysinsinööri Tarja Hartikainen, puh. 050 5545 899,
ympäristöinsinööri Paula Saxholm, terveystarkastaja Hanna Juhe etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Maa- ja metsätalousministeriölle annetaan Kansallisen vesihuoltouudistuksen visiosta ja sen toimeenpano-ohjelman luonnoksesta oheinen lausunto.

Perustelut

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää Tampereen kaupungilta mukaanlukien terveydensuojelu ja ympäristönsuojeluviranomaiset, lausuntoa kansallisen vesihuoltouudistuksen visiosta ja toimeenpanoohjelman luonnoksesta.

Ohjelmaluonnoksessa on etsitty keinoja vesihuollon toimintavarmuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi sekä toimialan uudistamiseksi. Kansallisella vesihuoltouudistuksella etsitään ratkaisuja Suomen vesihuollon uudistamiseen ja toimintaympäristön muutosten ennakkointiin. Tavoitteena on varmistaa kaikille vesihuoltolaitosten asiakkaille turvallinen ja laadukas vesihuolto sekä edistää mm. uuden teknologian keinoin vesihuollon energia- ja resurssitehokkuutta. Kansallisen vesihuoltouudistuksen ohjelmassa on tunnistettu yhteensä kymmenen toimialan keskeisintä kehittämistarvetta ja suunniteltu ja aikataulutettu tärkeimmät toimenpiteet lähivuosina toteutettavaksi. Tunnistetut kehittämistarpeet on jaoteltu neljään eri osa-alueeseen: Osa A Toimiva lainsäädäntö ja valvonta, osa B Toimivat vesihuoltolaitokset, osa C Osaamisen kehittäminen ja osa D Resurssiviisaus ja digitalisaatio.

Tampereen ympäristöterveydenhuollossa terveydensuojeluviranomainen valvoo talousveden laatua kahdeksan kunnan alueella. Valvonta-alueella on hyvin erikokoisia talousvettä toimittavia laitoksia hieman alle 40 kappaletta. Talousveden laadun valvontaan kuuluu terveydensuojelulain mukaisia valvontatehtäviä, kuten valvontatutkimusohjelmien laatimista ja näytteenottoa. Terveydensuojeluviranomaisella on myös vesihuoltolain mukaisia tehtäviä, mm. ottaa kantaa kiinteistöjen liittämisestä vesihuoltolaitoksen verkostoon tai liittämisvelvollisuudesta vapauttamiseen.

Tampereen kaupungin hallintosäännön 35 §:n apulaispormestari päättää lausunnon antamisesta muissa kuin muutoksenhakuun liittyvissä asioissa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Lausunnot

Terveysturvaviranomaisen lausunto:

Osa A Toimiva lainsäädäntö ja valvonta pitää sisällään toimenpide-ehdotukset vesihuoltolainsäädännön uudistamiseksi, hyvän vesihuollon kriteerien käyttöönottamiseksi sekä vesihuoltolaitosten talouden ja toiminnan laadun valvonnan tehostamiseksi.

Tampereen terveysturvaviranomaisuus katsoo, että vesihuoltolainsäädännön uudistaminen on erittäin suotavaa. Erityisesti vesihuollon toiminta-aluejärjelyn ja liittämismallin selkeyttäminen on tarpeen, sillä nykytilanne on haasteellinen käytännön työn kannalta. Toiminta-aluejärjelyyn ja liittämismallin liittyviä epäselvyyksiä on tuotu hyvin esiin ohjelman taustaselvityksenä tehdyssä Vesihuoltolain toimituksen arviointi -selvityksessä. (Saarinen 2020).

Terveysturvaviranomaisen näkökulmasta toiminta-alueilla tulee myös pystyä varmistumaan siitä, että verkostoon saadaan varmasti riittävä määrä liittymiä ja veden käyttö verkostossa on riittävää ja sitä kautta myös veden laatu verkostossa pystytään säilyttämään hyvänä.

Tampereen terveysturvaviranomaisuus katsoo, että hyvän vesihuollon kriteeristön luominen ja käyttöönotto esitetyllä tavalla on erittäin haastavaa. Kriteerit tulisi harkita erityisen tarkkaan pienten vesilaitosten osalta. Lisäksi järjestelmästä on vaarana tulla liian raskas. Tampereen terveysturvaviranomaisuuden näkökulmasta elintarvikevalvonnasta tuttu hymynaama-tyyppinen tarkastelu tuntuu ongelmalliselta, kun ajatellaan asiakkaan näkökulmaa. Hymynaama -tyyppinen tarkastelu toimii elintarvikealan yritysten kohdalla paremmin, koska asiakas voi valita kuinka iloisen hymynaaman omaavaa palvelua käyttää, mutta vesilaitoksen kohdalla asiakas ei voi valita käyttämäänsä veden toimittajaa. Juomavesidirektiivi edellyttää jo, että vedenlaatutulokset tullaan esittämään verkossa (vesi.fi) helposti ymmärrettävässä muodossa ("värikoodaus"). Ympäristöterveys katsoo, että direktiivin edellyttämät tiedot antavat asiakkaalle tarvittavan informaation vesilaitoksen toiminnasta.

Terveysturvaviranomaisen kokemuksen mukaan vesihuoltolaitosten talouden ja toiminnan laadun valvonnan tehostaminen edellyttäisi tehokkaampaa yhteistyötä eri valvontaviranomaisten välillä.

Osa B Toimivat vesihuoltolaitokset pitää sisällään toimenpide-ehdotukset alueellisen yhteistyön kehittämisestä, pitkäjänteisestä investointisuunnittelusta ja vesihuollon kehittämisestä sekä kohdennetusta neuvonnasta apua tarvitseville vesihuoltolaitoksille ja kunnille.

Alueellisen yhteistyön kehittäminen on erittäin kannatettavaa. Häiriötilanteiden osalta yhteistyö korostuu. Yhteistyö tulisi saada osaksi normaalia toimintaa. Erityisesti kaikkein pienimpien talousvettä toimittavien laitosten (osuuskunnat) osalta yhteistyörakenteiden

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

luominen on osoittautunut vaikeaksi ja siihen tulisi löytää hyviä ratkaisumalleja.

Tampereen terveydensuojelun näkemyksen mukaan pitkäjänteinen investointisuunnittelu ja vesihuollon kehittäminen ovat tärkeitä terveellisen talousveden saatavuuden turvaamiseksi asukkaille.

Terveydensuojeluviranomaisella on tietoa kohdennettua neuvontaa tarvitsevista vesihuoltolaitoksista. On tärkeää varmistaa, että neuvontaa antavalla taholla on käytettävissään riittävät resurssit ohjaukseen ja neuvontaan.

Osa C koskee osaamisen kehittämistä ja pitää sisällään toimenpide-ehdotukset pätevyysvaatimuksista vesihuoltoalalle ja vesihuollon urapolkujen kehittämisestä

Kannatamme pätevyysvaatimuksia vesihuoltoalalle. Yksiselitteisten pätevyysvaatimusten määrittäminen vesihuoltoalalle on vaativa tehtävä. Eri kokoisilta vesihuoltolaitoksilta vaaditaan erilaista osaamista. Pätevyysvaatimusten laadinnassa tulee huomioida talousvetä toimittavien laitosten koko ja erilaiset tarpeet.

Osa D Resurssiviisaus ja digitalisaatio käsittelee toimenpide-ehdotuksia alueellisten vesiosaamis- ja kiertotalouskeskittymien yhteistyön edistämisestä sekä vesihuoltolaitosten digitalisaatiovalmiuksien ja tiedonhallinnan kehittämisestä.

Tampereen ympäristöterveydellä ei ole huomautettavaa ohjelman D-osaan.

Tiedoksi

Kirjaamo@mmm.fi, Aleks Jänntti, Merja Bojang, Tarja Hartikainen, Paula Saxholm, Hanna Juhe

Allekirjoitus

Apulaispormestari Aleks Jänntti

Tampere

Apulaispormestari, yhdyskuntapalvelut,
joukkoliikennepalvelut sekä jätehuoltopalvelut

Viranhaltijapäätös

04.02.2021

4 (4)

§ 3

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§ 3

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työsopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)